

Аннотация

В статье выяснена специфика поэтики В. Симоненко на основе метафорических структур. Метафора рассматривается как один из основных приемов поэтического изображения мира.

Ключевые слова: *метафора, метафорические неологизмы, сверхметафоры, мифическое пространство, метафорические ряды, внутренние художественные законы.*

Annotation

The paper found out poetics Mr. V. Symonenko based on metaphorical structures. Metaphor is regarded as one of the basic techniques of poetic images of the world.

Keywords: *metaphor, metaphorical neologisms, nadmetafory, mythical space, metaphorical series, inner artistic laws.*

Можарова Т. М.
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського

**ДО ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ВЛАСНИХ НАЗВ
У СТРУКТУРІ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ**

У статті окреслено пріоритетні напрямки лінгвістичного аналізу літературних власних назв у структурі поетичного тексту. Наголошено на необхідності вивчення мовної специфіки, з'ясування структурно-семантичних, функціонально стилістичних, комунікативно-прагматичних та лінгвокультурологічних особливостей літературних онімів.

Ключові слова: *власна назва, літературний онім, лінгвістичний аналіз, структура поетичного тексту.*

Світ поезії високо поцінований фундатором теоретичної поетики О. О. Потебнею. Поезію і слово в ній учений називає основним видом мистецтва та навіть надбудовою над наукою. Неоціненними є твердження О. О. Потебні про принципову багатозначність художнього образу, внутрішню місткість його емоційного і поняттєвого змісту, зумовленість змісту художнього словесного твору зображальними можливостями слова та його природою. Досить чітко прописана у працях мовознавця категорія читача і викладені герменевтичні ідеї, що сьогодні розробляються у межах комунікативної лінгвістики. “Мистецтво – мова художника, і як за допомогою слова не можна передати іншому своєї думки, а можна тільки збудити в ньому його власну, так не можна її висловити і в мистецькому творі; тому зміст цього останнього (коли твір завершений) розвивається уже не в художника, а в тих, хто його розуміє” [11, с. 27]. Тому, безперечно, ідеї О. О. Потебні широко застосовуються сучасними мовознавцями у процесі аналізу виражальних можливостей поетичного слова. Належної уваги розробленню положень праць ученого необхідно приділяти і у ході

дослідження мовної специфіки, функціонально-стилістичних, комунікативно-прагматичних та лінгвокультурологічних особливостей літературних онімів. Адже власна назва (ВН) посідає чільне місце у складі мовних засобів, що структурують поетичний текст, завдяки багатству смислових конотацій, рухомій семантиці, здатності до увиразнення під впливом образних значеннєвих планів інших лексем.

Вивчення онімії художнього тексту лежить у площині досліджень досить молодого науки – літературної ономастики, розвиток якої пов'язаний насамперед з іменами таких учених, як М. С. Альтман, С. І. Зінін, Е. Б. Магазаник, М. В. Горбаневський, З. Т. Франко, І. Д. Сухомлин, В. А. Никонов, О. В. Суперанська, Л. Т. Масенко, Л. І. Колоколова, В. М. Михайлов, Є. О. Отін, О. І. Фоякова, Г. Ф. Ковальов, В. І. Супрун, Н. В. Васильєва. Теоретичну базу вітчизняної літературної ономастики створили Ю. О. Карпенко, Л. О. Белей, В. М. Калінкін. Дослідженню онімної лексики у творчості українських авторів присвячені праці О. Немировської, Т. Немировської, Г. Лукаш, М. Мельник, Л. Петрової, Т. Крупеньової, Л. Селіверстової, Т. Гриценко, А. Соколової, О. Усової, Г. Шотової-Ніколенко, О. Климчук, Н. Попович, Я. Шебештян, І. Хлистуна, Т. Можарової та ін.

Актуальність статті зумовлена недостатністю висвітлення теоретичних засад літературної ономастики і брак узагальнювальних праць з цієї проблеми попри величезну кількість емпіричних досліджень. Ю. О. Карпенко наголошував на відсутності “дороговказу” у царині літературної ономастики, тому ця стаття є спробою заповнити лакуни у теорії молодого науки. З огляду на невичерпність окресленої теми, зупинимося на пріоритетних напрямках, так би мовити, відправних точках лінгвістичного аналізу літературних власних назв.

Онімний простір поетичного дискурсу доцільно вивчати із застосуванням лексикографічного методу. Первинний етап збирання і накопичення інформації, як варіант, можна подавати у вигляді таблиці, зразок якої подано нижче.

Таблиця 1

Квантитативно-контекстуальний аналіз ономастиконо поезій В.А. Симоненка
 [Симоненко В. А. Ти знаєш, що ти – людина: Вірші, сонети, поеми, казки, байки:
 Передм. с. 5. / Симоненко В. А. – К. : Наукова думка, 2001. – 296 с.]

№ п/п	Онім (вихідна форма)	Розряд оніма	Підрозряд оніма	Енциклопе- дична довідка	Кількість ужитків у межах одного твору	Контекст, що містить онім	Назва твору	Номер сторінки	Особливості вживання (мовні, стилістичні, прагматичні, лінгвокультурологічні)
1.	Дніпро	Топонім	Гідронім (потамонім)		1	Мене доюка гадиною стисла, / Одна дорога – у Дніпро із кручі...	“Проходять дні. Життя стікає...”	42	Трансформована фразема з “хоч з гори та в воду” = “хоч у Дніпро з мосту” = “хоч з мосту та в воду” // у когось дуже скрутно, безвихідне становище; хтось у відчай, комусь дуже тяжко // важко зарадити чому- небудь, неможливо досягти чогось і т.ін.
2.	День Пере- моги	Геортонім			1	В дні травневі, мріями багаті, / Коли щастя хлюпає з пісень, / Ми щороку зустрічаєм	“Салюти миру”	42	Онім у складі поширеної епітетом прикладки й у інверсійній словосполучі

№ п/п	Онім (вихідна форма)	Розряд оніма	Підрозряд оніма	Енциклопедична довідка	Кількість ужитків у межах одного твору	Контекст, що містить онім	Назва твору	Номер сторінки	Особливості вживання (мовні, стилістичні, прагматичні, лінгвокультурологічні)
						свято – / Перемоги радісної день.			
3.	Європа	Макротопо- нім	Хоронім адміністративний		1	Хай сатаніють / виродки од крику – / нас не зробить / од їхньої хули: / нам жорна ті / із кам'яного віку / на танках варвари / з Європи привезли.	“Жорна”	75	Номінативна функція (напрямок руху), з негативно- оцінювальним компонентом (лексичне очочення “варвари”, “кам'яний вік”)
4.	Тарас	Антропонім	Власне ім'я		1	Щось у мене було / І від діда Тараса, /	“Стільки в тебе очей...”	94	Апелятивний ідентифікатор (вказівка не на родинне, а на духовне єднання)
5.	Скоро- рода	Антропонім	Прізвище		1	І від прадіда – Скороди.	“Стільки в тебе очей...”	94	Апелятивний ідентифікатор (вказівка не на родинне, а на духовне єднання)

Ономастикон літературного твору повинен піддаватися ретельному вивченню в аспекті виявлення мовних особливостей, тобто аналізу засобів та прийомів виразності літературних онімів на фонетичному, лексичному та граматичному рівнях. За Л. О. Белеєм, фонетичні, лексичні, фразеологічні, словотворчі, морфологічні та синтаксичні ресурси української мови виступають інтралінгвальними чинниками, що забезпечують функціонально-стилістичну та прагматичну значущість літературної онімії [1, с. 42; 2, с. 15]. Особливо продуктивним як у стилістичному, так і у прагматичному вимірі є вивчення такого морфологічного аспекту функціонування власних назв, як оказіональна плюралізація онімів. Так, паралельна деонімізація множинної форми пропріальних одиниць слугує здебільшого виразником негативної оцінки, натомість суто плюралізація власних назв, особливо в стилістичній фігурі ампліфікації, покликана звеличити номіновані суб'єкти, надати висловлюванню пафосу, окресленої позитивної оцінності. Це явище може супроводжуватися підсилювальними частками: *Які в них були Наливайки, / Сірки, / Богуни! / Який у них гетьман родився, щоб їх освятити!* /Б. Олійник/ або контекстуальними епітетизованими синонімами: *А поруч вставали некороновані / Корифеї і справжні вожді. / Вставали Коперники і Джорджоне / Шевченко підводив могутнє чоло /В. Симоненко/.*

Пріоритетним з-поміж методів лінгвістичного дослідження має стати метод компонентного аналізу для визначення експліцитних та імпліцитних складових семантичної структури онімів. Стверджуємо, услід за О. І. Фоняковою, що лексичне значення оніма структуроване, тобто має своє ядро (загальнопонятійні категоріальні семи (частки) предметності, істоти/неістоти, дискретності, непрямий асоціативний зв'язок з родовим поняттям тощо) і периферію (конкретно-чуттєві уявлення, асоціації та загальновідомі фонові знання про об'єкт у певному культурному середовищі) [13, с. 18]. Паралельним завданням у цьому плані має стати аналіз структурно-семантичних видозмін онімів, зумовлених контекстом, та з'ясування їх впливу на поезику висловлювання. Актуалізацію потенційної семи “висока вершина” у посттопонімному значенні ороніма *Говерла* з частковою редукцією облігаторних сем можемо спостерігати у складі ономастичної перифрази онім на позначення загальної назви, причому онім виступає в обрамленні препозиційного промовистого епітета “критичних”, що додає місткості і виразності створеному образу “світ літературних критиків”: – *Так, трохи не вистачає йому скромності!* / – *Великодушно погодились поважні дяді, Поблажливо дивлячись з критичних Говерл /Л. Драч/.* Найвищий відсоток пропріативів з перебудованою ієрархією сем простежується у складі різноманітних стилістичних фігур і тропів.

Аналіз літературних онімів повинен базуватися на дослідженні контактного й дистантного лексичного оточення, в якому перебувають пропріальні одиниці. З цією метою вивчається взаємодія поетоніма (за В. М. Калінкіним, власної назви, використаної у художньому творі) і

контексту, що підрозуміває розгляд як впливу контексту на поетонім, так і впливу поетоніма на контекст, і, як наслідок, дослідження того сукупного стилістичного ефекту, який внаслідок взаємодії поетоніма і контексту проявляється у художньому тексті [8, с. 244]. Завдяки контекстуальному навантаженню конотонімний антропонім згідно з естетичною установкою автора піддається трансонімізації, потрапляючи у зовсім незвичний розряд з метою створення наднереального, художньо змодельованого поетичного світу: *...одного коня, білого, звали Чарлі, а другого – корінного, вороного – Чаплін... “Но, Чарлі, Чаплін, поїхали, но!..” / Л. Драч/.* При цьому сам фактичний денотат – носій власного імені Чарлі Чаплін – теж з’являється у рядках вірша, спершу як безіменний персонаж, дескриптивно описаний засобом так званого загальновідомого “інформаційного досьє” (Н. В. Васильєва) про особу, зокрема тут – про її зовнішній вигляд: *“... я побачив маленьку постать у темному циліндрі, що дріботіла з паличкою...”,* і лише потім поіменованій *ВН Чаплін.* Крім того, ідеонім “Золота лихоманка”, що стає прямою вказівкою на Чарлі Чапліна, оскільки саме в цьому фільмі виконував роль відомий актор німого кіно, а також тема вірша – дитячі враження про кіно на селі – не нівелюють повністю семантичного змісту конотонімного антропоніма, хоча й дають можливість авторові перенести його у сфантазовані обставини й прикласти у розщепленому вигляді до інших суб’єктів іменування.

Літературні оніми, наділені властивістю породжувати асоціативні й конотативні значення, часто містять імпліцитну семантику, що складається з необмеженої кількості пресупозицій, завдяки яким ці оніми стають експлікаторами змістово-підтекстової інформації (ЗПІ), що вилучається зі змістово-фактуальної інформації (ЗФІ) [3, с. 26–29]. Яскравим прикладом експлікації підтексту на ґрунті ключової онімної лексеми *Торквемада*, наділеної комплексом негативно-оцінних конотацій, є широко описаний у літературознавчих працях вірш Д. Павличка “Коли помер кривавий Торквемада...”, де топос Іспанія і суб’єкт Торквемада стають джерелом породження ЗПІ, оскільки співвідносяться з реаліями Радянського Союзу і з іменем Сталіна: *Коли помер кривавий Торквемада / Пішли по всій Іспанії ченці, / Зодягнені в лахміття, як старці, / Підступні пастухи людського стада. /... / Не усміхались навіть крадькома; / Напевно, дуже добре пам’ятали, / Що здох тиран, але стоїть тюрма!*

Важливою умовою вивчення смислової і стилістичної навантаженості внутрішньотестових онімних парадигм є встановлення кількісно-якісного відношення між референтними і нереферентними онімами, з’ясування їх взаємозв’язків, взаємовпливів і взаємопереходів. Наприклад, у поезії Б. Олійника “Романтичне інтермеццо” ремінісцентний антропонім *Дон-Кіхот* виступає нереферентною власною назвою, оскільки є конотонімом і символом “*безнадійного романтизму*”, на що прямо вказує і сам факт ремінісценції, й ономастична перифраза в першій строфі, і плюралізація

оніма в останній; натомість онім *станція Солов'ї* та відонімний ад'єктив у словосполученні “*заворсклянські краї*” виступають відповідно референтним топонімом і назвою, похідною від референтного топоніма; антропонім *Дульсінея* наділений іншою, відмінною від попередніх онімів, семантикою, адже вказує на конкретну жінку, тобто нереперентним онімом не є, хоча автор, даючи ліричній героїні відоме літературне ім'я, уявно наділяє її рисами сервантесівської *Дульсінеї*: *Я родивсь безнадійним романтиком – / Дон-Кіхот у масштабі села... /.../ Дон-Кіхоте, гідальго мужній, / Що ж це кінь твій баский поник? / Часом важко бува нам, друже, / В цей двадцятий практичний вік. /.../ А іще... / За далеким квітнем, / Аж на станції Солов'ї, / Жде мене Дульсінея в блакитному / Із моїх заворсклянських країв... /.../ Я кажу: не було б Дон-Кіхотів, / Вже б давно посивіла земля!*

У процесі вивчення літературної онімії значну увагу слід приділяти аналізу онімів, створених автором, оскільки вважається, що саме вони свідчать про майстерність митця в галузі ономастичної словотворчості. У результаті спостережень можна дійти висновку, що поетичне мовлення вирізняється максимально індивідуалізованою системою образного самовираження, складовими елементами якої є індивідуально-авторські оніми-новотвори, побудовані на свідомій актуалізації і реалізації авторами семантичних можливостей апелятивів-етимонів. Поетичні неологізми, за висловом В. С. Калашника, “слід розглядати і як засіб акцентування нового смислу, і як засіб підкресленого авторського ставлення до відтворюваного предмета чи явища” [7, с. 53]. Як правило, онімний простір поетичних текстів насичений оказіональними новотворами, які можна розподілити на декілька груп: 1) онімізовані апелятиви: а) персоніфіковані: *Лілея Водяна, Сіра Відьма /М. Вінграновський/*; б) неперсоніфіковані: *Зоря Героя, Солдатська Слава, Півмісяць, Хрест Небу, Землі і Воді, Народження й Смерть, Межа /Б. Олійник/*; 2) індивідуально-авторські чи частково видозмінені топоніми: *Холуйськ, Циганоград, Добрий Мис Доброї Надії /Л. Костенко/*; 3) індивідуально-авторські антропоніми, не зафіксовані у реальному антропоніміконі: *дід Любимененепокинь, Ідея Фіксівна Громила /Л. Драч/*.

Докладно проаналізувала першу групу оказіональних ВН на матеріалі російських поетичних текстів 70-х рр. ХХ ст. І. П. Зайцева [6], назвавши їх поетичними номінативними знаками, не тотожними ні апелятивам, ні онімам у літературній мові, семантична структура яких охоплює сигніфікативний зміст (разом з денотативним чи без нього), властивий апелятивам як характеризуючим знакам, і денотативний обсяг змісту онімів як знаків індивідуалізуючих.

Поети активно розширюють свою індивідуальну ономастичну систему за рахунок поповнення її апелятивами загальномовної системи. Звертаються до цього прийому, на нашу думку, перш за все, спираючись на вищий ступінь значущості ВН у порівнянні з апелятивами, що відзначено в лінгвістичній літературі, наприклад у О. В. Суперанської [12]. В українському

мовознавстві А. П. Загнітко писав про семантику великої літери [5], І. М. Кочан звертала увагу на виконання спеціальної настанови слів, написаних з великої літери – “підкреслювати центральну позицію певної назви в контексті, концентрувати увагу на тому чи іншому понятті-образі” [10, с. 159].

У поезії можна відслідкувати певну залежність онімізованих апелятивів від “тематично-ідейних домінант” (Г. Ключек) творчості митців. Онімізуються найчастіше іменники, об’єднані семантикою “поетичний світ” і ширше “творчість у цілому”, ключовим з-поміж яких є, безперечно, лексема “Слово”. М. Вінграновський у вірші “Вночі, серед ночі хтось тихо...” неодноразово вживає онімізовані лексичні одиниці *Слово* і *Час*: *Вночі, серед ночі хтось тихо / До мого Слова підійшов / І став дивитися і дихать, / І я відчув: так диха лихо, / Так ходить лихо – Час прийшов.* Переведений з одного лексико-граматичного розряду в інший іменник *Слово* у тексті не супроводжується уособленням, хоча сам образ *Слово* наповнений особливим, більш широким змістом для поета, оскільки – це сенс його життя, його кредо. Онімізований апелятив *Час* є водночас і антропоморфним образом, який функціонує в тексті в ролі персонажа. Іншої сентенційності набуває онімізована лексема *Слово* в поетичних рядках Л. Костенко – виступає символом української мови, за долю якої вболіває поетеса: *Сім’я вже ж вольна і нова. / Та тільки мати ледь жива. / Вона [мова. – Т. М.] була б і вмерла вже не раз, / та все питає, і на смертнім ложі, – / а де ж те Слово, що його Тарас / коло людей поставив на сторожі?!*

Окрему увагу слід звернути на оніми, що виникають в уяві ліричних героїв, навіяні розповідями, піснями інших персонажів або власними спогадами. Ми пропонуємо застосовувати для опису подібних лексем терміносполучення “сугестивний онім”. Наприклад, у вірші В. Симоненка “З дитинства” дідові пісні навіюють ліричному героєві, у ролі якого виступає сам автор, роздуми про історичне минуле, що репрезентується сугестивними онімами-історіософемами: *Мелькають червоні жупани, / Вирує, кипить Дніпро, / І Байда стріляє в султана, / Підвішений за ребро. /... / І грізні полки Богдана / Шляхетську орду женуть, / А з півночі десь за бураном / На поміч стрільці ідуть.*

Оскільки великий масив власних назв художніх, особливо поетичних текстів можна віднести до так званих мовно-естетичних знаків світової і, зокрема, української культури, тому літературні оніми можна розглядати як лексико-граматичні одиниці текстотворення, “які тією чи тією мірою формують свого роду потенційний текст, що може актуалізуватися як явище лінгвокультурологічного рівня” [9, с. 146]. За С. Я. Єрмоленко, “упізнаваність, відтворюваність, здатність частково видозмінювати мовні форми, залишаючись виразником концептуального й естетичного змісту, властива мовним знакам культури” [4, с. 7]. Наприклад, найбільш знаковими антропонімами в поезії шістдесятників є *Григорій Сковорода*, *Тарас*

Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Олександр Довженко, які розцінюються нами як мовно-естетичні знаки української ментальності, що втілюють духовну й інтелектуальну еволюцію нашого народу. Духовне єднання з філософським нервом української нації Григорієм Сковородою Л. Костенко влучно продемонструвала у вірші “Ой ні, ще рано думати про все”. Поетеса наповнила текст власного твору ремінісценціями з поезій Г. Сковороди: *Світ мене ловить, ловить... доганя!; А де ж мій сад божественних пісень?; – Біда, – каже Григорій Савич. – Він мене таки спіймав, цей світ, добре хоч, що на тому світі*, які стали лейтмотивом вірша і виразником його провідної ідеї, висловленої в останній строфі. Цитуємо: *Він твердо ставить кам'яну стопу. / Йдемо крізь ніч, крізь бурю у степу. / Крізь дощ і сніг, дебати і дебюти. / Ми є тому, що нас не може бути*.

Таким чином, на підставі системного опису онімів у структурі поетичних текстів з урахуванням структурно-семантичних, функціонально-стилістичних, комунікативно-прагматичних та лінгвокультурологічних особливостей можна сформулювати чітке уявлення про авторський світогляд, про громадянські, соціально-політичні, морально-етичні пріоритети та естетично-мистецьке кредо митців. Ономастичні уподобання автора експлікують його індивідуальну мовну картину світу, є лексико-семантичним засобом відображення ментальності. Літературні оніми здатні передавати різноаспектні ціннісні стереотипи у відображенні аксіологічної картини світу митця.

Л і т е р а т у р а :

1. *Белей Л.* Нова українська літературно-художня антропонімія : проблеми теорії та історії / Любомир Белей. – Ужгород, 2002. – 175 с.
2. *Белей Л. О.* Українська літературно-художня антропонімія кінця XVIII – XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова” / Белей Любомир Омелянович. – Ужгород, 1997. – 48 с.
3. *Гальперин И. Р.* Текст как объект лингвистического исследования / Гальперин И. Р. – М. : Изд-во “Наука”, 1981. – 139 с.
4. *Єрмоленко С. Я.* Мовно-естетичні знаки культури в історії літературної мови / С. Я. Єрмоленко // Мовознавство. – № 4–5. – С. 3–12.
5. *Загнітко А. П.* Семантика великої літери / А. П. Загнітко // Лінгвістичні студії : Темат. зб. наук. праць Донецьк. держ. ун-ту. – 1994. – Вип. 1. – С. 150-153.
6. *Зайцева И. П.* Оказиональные имена собственные в современной поэтической речи / И. П. Зайцева // Формирование семантики и структуры художественного текста. – Куйбышев, 1984. – С. 56-70.
7. *Калашник В. С.* Особливості слововживання в поетичній мові : навчальний посібник / Володимир Семенович Калашник. – Харків : ХДУ, 1985. – 68 с.
8. *Калинкин В. М.* Поэтика онима / Калинин В. М. – Донецк : Юго-Восток, 1999. – 409 с.
9. *Кононенко В. І.* Сміслові конотації у структурі тексту / В. І. Кононенко // Мовознавство. – 2010. – № 2–3. – С. 146–155.

10. *Кочан І. М.* Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Ірина Миколаївна Кочан. – К. : Знання, 2008. – 423 с.
11. *Потебня А. А.* Теоретическая поэтика / Потебня Александр Афанасьевич / А. Б. Муратов (сост., вступ. ст.). – 2. изд., испр. – М. : Академия, 2003. – 374 с.
12. *Суперанская А. В.* Общая теория имени собственного / Суперанская А. В. – М. : ЛКИ, 2007. – 370 с.
13. *Фонякова О. И.* Имя собственное в художественном тексте / Фонякова О. И. – Л., 1990. – 103 с.

Аннотация

В статье очерчено приоритетные направления лингвистического анализа литературных собственных имён в структуре поэтического текста. Указано на необходимость изучения языковой специфики, определения структурно-семантических, функционально-стилистических, коммуникативно-прагматических и культурологических особенностей литературных онимов.

Ключевые слова: *собственное имя, литературный оним, лингвистический анализ, структура поэтического текста.*

Annotation

In the article outlined priority directions of linguistic analysis of literary proper names in poetical text' structure. Point to necessity of studying the language specificity, identifying the structure-semantic, functional-stylistic, communicative-pragmatic and culturological peculiarities of literary onyms.

Keywords: *proper name, literary onym, linguistic analysis, poetical text' structure.*

**Озерова Н. Г., Мукоид О. В.,
Институт языковедения НАНУ**

ЖАРГОН В АВТОРСКОЙ РЕЧИ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ДАРЬИ ДОНЦОВОЙ

Статья посвящена исследованию жаргонизмов в авторской речи произведений Дарьи Донцовой. Проводится анализ целей употребления данной лексики, её частеречной, лексико-семантической принадлежности, принадлежности к различным сферам жизни.

Ключевые слова: *жаргон, жаргонизм, авторская речь, potina agentis, артефакт, существительное, прилагательное, глагол.*

Язык художественной литературы – чрезвычайно важная составная часть общелитературного языка, функции которого охватывают все виды человеческого общения. Однако в то же время он и шире общелитературного языка, поскольку писатели (в зависимости от своей одаренности и целевого назначения их произведений) нередко используют языковые средства иных систем – элементы давно минувших эпох (так называемые историзмы), иностранные слова и выражения (иногда без перевода), диалектизмы, внелитературное просторечие, жаргонизмы и прочие языковые средства,